

DELO NA DALJAVO – SLOVENŠČINA 9. razred – 4. teden (14. 4. 2020 do 17. 4. 2020)

Drage učenke in učenci!

Minil je že mesec, odkar smo bili nazadnje skupaj v šoli. Čeprav nam doma čas teče povsem drugače, kot nam je tekel v šoli, je ta mesec hitro minil in zunaj nas vsak dan pozdravlja toplo pomladno sonce.

V ponedeljek si privoščite z družino prijetno velikonočno praznovanje, nato pa le pogumno nad zaposlitve, ki so tokrat prilagojene krajšemu tednu in **namenjene utrjevanju znanja**. Verjamemo, da se boste tudi tokrat potrudili po svojih močeh ter skrbno in natančno utrjevali svoje znanje.

Knjižničarka Mojca nam je poslala seznam vseh tistih, ki ste ji poslali obnove knjig za bralno značko. Učitelji smo si pridne bralce že zabeležili v svoje sezname. Super, nekateri ste že opravili bralno značko, vsi drugi pa kar pogumno: **Vzemite knjigo v roke in se podajte v raziskovanje knjižnih svetov!**

V teh časih se pogosteje srečujete s pisanjem najpogosteje elektronskih sporočil. Opazili smo, da ste nekateri pri tem še nekoliko nerodni, zato nekaj **nasvetov za izboljšanje elektronskega sporazumevanja**:

- Ko pišeš elektronska sporočila, je to tako, kot če začneš pogovor v živo. Vedno se najprej pozdravimo – Spoštovani (če pišeš učiteljem) in Pozdravljen/a (če pišeš prijateljem).
- V ZADEVO z besedno zvezo napišeš, kaj je namen tvojega besedila, npr.: Vprašanje, Obvestilo, Gradivo, Bralna značka ...
- Nato napišeš, kaj želiš in se izražaš v lepi slovenščini z vsemi črkami in ločili.
- Na koncu sledi pozdrav (Lep pozdrav) in podpis z imenom in priimkom, da naslovnik iz podpisa vidi, kdo mu piše.

Naslednjič se boste pri pisanju elektronskega sporočila spomnili našega nasveta, kajne? Vemo, da vam bo uspelo.

Za vprašanja smo vam na voljo na elektronskih naslovih:

Nina Janežič – ninajanezic1976@gmail.com

Urška Jaušovec Kolar – urska.jausovec@gmail.com

Viljem Kotnik – vilkot@gmail.com

Monika Kovačič – monika.kovacic6@gmail.com

Naredite si lepe velikonočne praznike, vse dobro in ostanite zdravi.

Aktiv učiteljev slovenščine

1. Najprej preglejte rešitve za preverjanje, ki ste ga dobili na koncu navodil za 3. teden. Če ste naredili napako, premislite zakaj. Če se bodo pojavile kakšne nejasnosti v zvezi z rešitvami, vprašajte učitelja po e-pošti.

SLOVEŠČINA9 (NUB) - PRILOGA REŠITVE

1. Č
2. decembrski
Upoštevamo tudi: Decembrski/DECEMBRSKI
Nepravilni odgovori: *12. številki/decemberski številki/decembru v 12. številki*
3. B
4. (z/dr.) Markom Snojem
(z) Marjeto Novak Kajzer
5. zven (besede)
Upoštevamo tudi: predlog/lepota (besed/-e)/beseda
utemeljitev (tega) izbora
Če je napisan odgovor beseda, je pravilen odgovor tudi utemeljitev njenega izbora.
6. C
7. A
10. Kdaj bo objavljena lestvica najlepših besed?/Kdaj?/Čez koliko časa?/Kdaj se bo to zgodilo?
Kdo bo (tudi) nagrajen?/Kdo?/Kdo ali kaj?/Kdo bo dobil nagrado?/Kateri (avtorji) bodo nagrajeni?/Kdo bodo nagrajeni?
Nepravilen odgovor: *Ali bo kdo nagrajen?*
14. Osebek: Natečaj/natečaj
Prislovno določilo časa: z/Z današnjim dnem
Nepravilna odgovora: *današnjim dnem/z današnjim dnevom*
15. a) Trije(./tri/3 (stavki)
Upoštevamo tudi: (je) tristavčna poved/iz treh stavkov
b) Katera/katera (žirija je sestavljena)(?)
c) Prilastkov/prilastkov (odvisnik)(.)
Upoštevamo tudi odgovor v obliki povedi; npr.: V povedi je podčrtan prilastkov odvisnik.
16. Stvamo lastno ime: Cankarjevem domu/Cankarjev dom/Uredništvo Jane/Jane/Jana
Nepravilni odgovori: *v Cankarjevem/Cankarjev/revija Jana/Britanci/Nemci*
Zemljepisno lastno ime: Ljubljana/Dunajska
Upoštevamo tudi: 1509 Ljubljana/Dunajska 5
Če sta odgovora zapisana z velikimi tiskanimi črkami je rešitev NAPAČNA.
17. **A Ustreznost besedilni vrsti**
  - sestavine prošnje: podatki o sporočevalcu, kraj in datum (kateri koli kraj oz. datum), podatki o naslovniku, naslov (ime besedilne vrste), (nagovor), jedrni del, pozdrav/drug ustrezen zaključek (na pravem mestu), podpis
Upoštevamo le sestavine prošnje, ki so vsebinsko pravilne in na pravem mestu.**B Vsebina**
  - izražen sporočilni namen (npr. prosim, se obračam s prošnjo)
  - naveden razlog, zakaj se prireditve ne more udeležiti sam
V primeru pripovedne subjektivne zastranitve odštejemo.**C Pravopisna in slovnična pravilnost bi se v primeru ocenjevanja tudi, kot ste že nevajeni, upoštevala.**

Primer:

Andrej/-a Žagar

Prešernova cesta 22

4280 Kranjska Gora

Kranjska Gora, 18. 3. 2005

Uredništvo Jane

Dunajska 5

1509 Ljubljana

(Zadeva:) PROŠNJA

(Spoštovani,/!)

Prejel sem vaše vabilo, ki se nanaša samo name. Na vas se obračam s prošnjo, da bi se smela prireditve udeležiti tudi moj oče in moja mati. Ker sem še osnovnošolec, ne bom mogel sam pripotovati iz Kranjske Gore na zaključno prireditev natečaja *Iščemo najlepšo slovensko besedo* v Ljubljano. Prireditev bo tudi v poznih večernih urah, zato me mora spremljati polnoletna oseba. Prav tako se mi zdi, da je takšna slavnostna prireditev primerna, da jo delim s tistimi, ki mi pomenijo največ. In to so moji starši. Iz navedenih razlogov vas še enkrat naprošam, da povabite tudi moje starše. Hvala vnaprej za ugodno rešitev prošnje.

Lepo vas/Vas pozdravljam./Lep pozdrav/Drug ustrezen pozdrav

Andrej/-a Žagar

Andrej Žagar

Priloga:

- kopija moje osebne izkaznice
- podatki o očetu in materi

2. Prilagamo vam še nekaj vaj iz skladnje, ki smo jo že sicer utrjevali in bi jo morali pisati za oceno v času, ko smo ostali doma. Zato bo dobro malce ponoviti, da ne pozabite.

SKLADNJA

Ime in priimek: _____

Datum: _____

1. Vprašajte se po podčrtanem stavčnem členu in ga poimenujte.

Po pouku se bosta Igor in Katja učila angleščino.

Vprašanje: _____

Stavčni člen: _____

Kolona vozil se je počasi premikala.

Vprašanje: _____

Stavčni člen: _____

Ali naš Tomaž še vedno pomaga očetu?

Vprašanje: _____

Stavčni člen: _____

_____ /3

2. Zanimajte spodnjo poved.

Prihranila sem vam izlet v knjižnico, saj sem zajela pomembne zgodovinske podatke.

_____

_____ /1

3. Iz stavka izpišite podredno zložen stavčni člen.

V stari hiši moje babice je dišalo po potici.

Podredno zložen stav. člen : _____

_____ /1

4. Podčrtaj prilastke v spodnji povedi.

Zaradi obilnega deževja so se premočeni izletniki ustavili v kmečkem gostišču.

_____ /3

5. Določite vrsto odvisnika, obkrožite vezniške besede in podčrtajte glavni stavek.

V pogovoru velikokrat slišimo, da nas boli grlo.

Odvisnik: _____

Hkrati se poveča izločanje kisline, ki je pomemben naravni sovražnik mikrobov.

Odvisnik: _____

Ker pastile ne vsebujejo sladkorja in umetnih barvil, so primerne tudi za sladkorne bolnike.

Odvisnik: _____ /3

6. Obkroži črko pred pravilno stavčno sestavo naslednje zložene povedi.

Njen poklic je pravzaprav svobodnoumetniški, saj je po izobrazbi ekonomistka in je bila zaposlena v turizmu.

- a) Štiristavčna poved s tremi odvisniki.
- b) Tristavčna poved z enim odvisnikom in enim priredjem.
- c) Tristavčna poved z dvema priredjema.

_____ /1

7. Vstavite vejico, kjer je potrebna, in obkrožite veznik.

Marsikdo še danes ne ve kaj počne Ljuba Jenče. Njeno delo ni samo znanstveno ampak tudi umetniško. Večkrat poudari da je treba otrokom pripovedovati pravljice z glasom gestami in očmi. V preteklosti so pošto prenašali sli ali pa so prevažali z vozovi. Prešeren je bil to je splošno znano po poklicu odvetnik. Na potovanjih veliko fotografiram in si veliko tudi zapišem. Ni bil le moj bližnji sosed ampak je bil tudi moj prijatelj. Seveda tega ne tajim! Niti me ni zanimal niti ga nisem želela videti. Vsi smo vedeli a nihče ni to rekel glasno. Povedala sem mu to je resnica.

_____ /4

8. Smiselno povežite spodnje enostavčne povedi v dvostavčno poved.

Za tesanje plovil je primeren les primorskega bora. Vsebuje veliko drevesne smole.

A) Podredje z vzročnim odvisnikom:

_____

B) Posledično priredje:

_____

C) Dopustni odvisnik:

_____

_____ /3

9. Podčrtan stavčni člen pretvori v odvisnik in na črto napiši, za kateri odvisnik gre.

Ljubitelj življenja ne zapravlja časa.

Odvisnik: _____

Otroci se radi igrajo v mivki.

Odvisnik: _____

Kljub strokovnosti in obsežnosti knjigo odlikujeta razumljivost in preglednost.

Odvisnik: _____

_____ /3

10. Poimenuj naslednja priredja.

S seboj ni prinesel niti žoge niti ni imel kolesa.

_____

Napovedoval se je čuden dan, in sicer dež z vetrom.

_____

Bilo je že pozno, a Matjaža še ni bilo domov.

_____

Mladi najdejo na spletu veliko informacij, torej je splet lahko učni pripomoček.

_____

_____ /2

3. Če ste prejšnji teden pridno reševali preverjanje znanja ob neznanem neumetnostnem besedilu, je ta teden na vrsti umetnostno besedilo. Dobro preberite besedilo Miška Kranjca in rešujte naloge v zvezi z njim. Uspešno delo, vam želimo.

PREVERJANJE ZNANJA (UB) – 9. RAZRED (učenje na daljavo)

Miško Kranjec

Zgodba o hvaležnosti

- 1 Ko sem Minko vprašal, koliko je stara, mi je rekla tiho:
»Šestdeset jih bom, gospod.«
- 2 Če bi mi rekla, da jih ima štirideset, dvajset ali celo samo deset, bi ravno tako verjel. Ker je rekla, da jih ima šestdeset, se mi je zdelo, da njen obraz zares kaže natanko toliko. Ampak zunanja podoba ne more ničesar spremeniti, njena duša je ostala v nečem nedotaknjena, otroško preprosta in čista.
- 3 Revna, še otrok, je tistega dne, ko so ji pokopali mater, povezala svoje stvari in se z materino sestro, Čotovo mamo, napotila na njen dom. Čotova hiša je bila sila bogata, v njej ni manjkalo ničesar razen sreče: te pa je bilo čedalje manj. Najprej jo je zapravljala oče, ko pa je starejši sin odraščal, mu je na moč pomagal. Mlajši, ki vsega tega ni mogel več gledati, je odšel drugam v službo, kasneje se je tudi hči poročila, še v pravem času.
- 4 Minka je teti prvi dan rekla mama in tako je ostalo do današnjega dne.
- 5 Čotovi so potrebovali pomoč. Oče je bil mesar v večjem kraju v dolini, imeli so še žago in mnogo zemlje. Čot je bil tudi lovec in sploh ugleden človek daleč naokoli.
- 6 Minka je opravila samo osnovno šolo. Naučila se je pisati, brati in računati. Računanje in pisanje ji je prišlo zelo prav, ko je v mesnici pomagala prodajati meso. Branje je potrebovala za molitvenik in za Mohorjeve povesti. Vsega drugega, celo višjega šolskega znanja Minka ni potrebovala. Bila je vendar sirota in morala je ostati hvaležna hiši, ki jo je siroto sprejela za svojo. Hvaležna pa se je lahko izkazala samo tako, da je za vso hišo garala vse svoje življenje. Bogatini so vedno najboljši vzgojitelji revnih otrok: nikdar jih ne razvadijo, v srce pa jim nenehno vsajajo čut hvaležnosti in ponižnosti.
- 7 Na vsem lepem se je Minka začela razvijati v čedno dekle, tudi se je začela oblačiti, da je bilo kaj. Že so se oglašali fantje in se ji vsiljevali v srce, že se je tudi njeno srce vnemalo za tega in onega, ne da bi se v mladostnem razburjenju moglo do kraja odločiti. Bilo pa je čisto prav, da se ni preveč vnelo in odločilo. Zakaj vselej, kadar je Minka že bila na tem, da bi komu dala besedo, z besedo pa tudi svoje srce, je bilo pri hiši kaj narobe; že si je morala priklicati v srce hvaležnost do svoje tete, ki jo je bila siroto vzela k sebi, priklicala si je v misel hvaležnost do hiše, ki je tako lepo skrbela zanjo, nazadnje pa se je že kar trdo pokarala in si dejala: »Grda avša sem, ker bolj mislim nase kakor nanje, ki so mi bili dobri. Kako grdo bi bilo, če bi jih pustila v nesreči. Mlada sem še, lahko počakam, da se kaj spremeni.«
- 8 Leta so šla, pri hiši je postajalo iz dneva v dan huje. »Mama« ni mogla več vzdržati, povezala je svoje najnujnejše stvari in odšla v gore k svoji sestrični, na Franovo.
- 9 Minka je nekaj časa še ostala v dolini, da bi reševala Čota in njihovo propadajočo domačijo. Ni mogla rešiti ničesar in vzdržala ni predolgo. Odšla je za svojo »mamo« v gore.

(Odlomek.)

(M. Kranjec, Mesec je doma na Bladovici, Mladinska knjiga, Ljubljana 1958.)

1. **Kako je pripovedovalec sprejel Minkin odgovor na vprašanje, koliko je stara?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.
- A Verjel ji je, kljub temu da ji glede na njeno zunanjo podobo ne bi prisodil toliko let.
- B Verjel ji je, čeprav bi ji zaradi njene otroške duše lahko prisodil tudi le malo let.
- C Verjel ji je, ker se mu je zdelo, da sta njena duševnost in zunanja podoba usklajeni z leti.
- Č Verjel ji je, kajti težko življenje je zelo zaznamovalo njeno zunanost.

2. Preberi trditev in obkroži DA, če je pravilna, oz. NE, če ni pravilna. Svoj odgovor utemelji.

Izhodiščno besedilo ima veliko dialogov, zato ga prištevamo k dramatici.

DA NE

Utemeljitev: _____

---

3. Ali so trditve o Čotovi družini pravilne ali ne?

Če je trditev pravilna, obkroži DA.

Če trditev ni pravilna, obkroži NE.

Pri Čotovih je zaradi bogastva vladalo zadovoljstvo.

DA NE

V družini so se rodili trije otroci.

DA NE

Gospodar je bil v domačem kraju cenjen in spoštovan.

DA NE

Čotova žena in otroci so ostali na posestvu tako dolgo kot Minka.

DA NE

4. Kaj je bila Čotova mama Minki? Dopolni poved.

Bila je njena _____.

Izpiši del besedila, iz katerega to sklepaš: _____

5. Koliko svojih otrok (brez rejenke Minke) so imeli Čotovi?

Imeli so _____.

6. Zakaj je Minka opravila samo osnovno šolo? Iz 6. odstavka izpiši poved, v kateri je to povedano.

_____
_____

7. Minka je bila prepričana, da mora biti popolnoma predana Čotovi družini. Zakaj je razmišljala tako? Odgovor v povedi napiši na črto.

_____
_____

8. a) Kako je Minka izkazovala Čotovim svojo hvaležnost? Odgovor napiši na črto.

_____

b) S čim se je Minka vedno znova prepričevala, da se mora odreči ljubezni (7. odstavek)?

Odgovori v eni povedi in vanjo vključi dva razloga za njeno ravnanje.

_____
_____

9. a) **Kdo pripoveduje zgodbo?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Moška oseba iz Čotove družine.
- B Ženska oseba iz Čotove družine.
- C Moški, ki ni član družine.
- Č Ženska, ki ni članica družine.

b) **Ali je pripovedovalec udeleženec ali opazovalec dogajanja v Čotovi družini?** Podčrtaj pravilen odgovor.

udeleženec dogajanja v Čotovi družini / opazovalec dogajanja v Čotovi družini

10. **Kako v izhodiščnem besedilu poteka dogajanje?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Dogodki so razvrščeni tako, kot so si sledili v času.
- B Najprej je povedano to, kar se je zgodilo nazadnje.
- C Pripoved o Minkini mladosti večkrat preide v pripoved o njeni starosti.
- Č Dogodki so naključno pomešani.

11. **Kaj je v 6. odstavku poimenovano z besedo *hiša*?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Kmečka domačija.
- B Čotova družina.
- C Družinska mesnica.
- Č Osnovna šola.

12. **Katero pesniško sredstvo je v izhodiščnem besedilu besedna zveza *srce se je vnelo*?** Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Okrasni pridevek.
- B Poosebitev.
- C Primera.
- Č Metafora.

13. **Kdo je avtor in kako je naslovljeno posamezno delo, napisano v levem stolpcu?** Na vsako črtico napiši ustrezno črko in številko. *Na primer: C1 in Č2 / B4 in A3 ...*

_____ Prvi slovenski knjigi	A Anton Tomaž Linhart	1	Poezije
_____ Prva slovenska gledališka igra	B Primož Trubar	2	Bobi
	C Ivan Cankar	3	Abecednik in Katekizem
	Č France Prešeren	4	Županova Micka

14. **Dva izmed naštetih književnikov ne sodita v to literarno obdobje.** Prečrtaj ju.

Miško Kranjec poleg Franceta Bevka, Prežihovega Voranca, Josipa Jurčiča, Leopolda Suhodolčana in Cirila Kosmača sodi med socialne realiste.

15. Napiši besedilo, v katerem boš primerjal/primerjala književni osebi – Minko iz izhodiščnega besedila in Urško iz Povodnega moža.

1. Od nekdanj lepé so Ljubljanke slovele,
al' lepše od Urške biló ni nobene,
nobene očem biló bolj zaželéne
ob času nje cvetja dekleta ne žéne.
Ko najbolj iz zvezd je danica svetlá,
najlepša iz deklíc je Urška bilá.
2. Mnog'tere device, mnog'tere ženice
oko je na skrivnem solzé preliválo,
ker Urški srcé se je ljubega vdalo;
al' ljubih biló je nji vedno premalo.
Kar slišála moških okrog je slovet',
skušala jih v mreže razpete je ujet'.
3. Je znala obljubit', je znala odreči
in biti priljudna in biti prevzetna,
mladen'če unemat', bit' staršim prijetna;
modrij in zvijač je bilá vseh umetna;
možake je dolgo vodila za nos,
ga stakne nazadnje, ki bil ji je kos.

V svoje besedilo vključi, katera je po tvojem mnenju

- temeljna podobnost med Minko in Urško ter
- bistvena razlika med njima.

Svoji trditvi utemelji in pri tem upoštevaj oba odlomka.

Napiši besedilo (ne piši odgovorov na vprašanja), v katerem bo največ 6 povedi.
